

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Θέμα του Κειμένου 2: Η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.

Θέση του συντάκτη του: Είναι καλύτερο να είμαστε προσεκτικοί απέναντι στην αλόγιστη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, γιατί η άκρατη εξέλιξή της κρύβει κινδύνους.

Σκοπός του συγγραφέα: Να προβληματίσει τους αναγνώστες του για την ασύνητη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και να τους πείσει, επικαλούμενος τη λογική τους, για τις επιπτώσεις της, που θέτουν σε κίνδυνο την ύπαρξη της ανθρώπινης ζωής, και επομένως για την αναγκαιότητα ύπαρξης ορίων στην εξέλιξή της και αυτοπεριορισμού όσων την διαμορφώνουν.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Έννοια που ορίζεται: η υπερευφυής τεχνητή νοημοσύνη.

Αποτελέσματα που ενδέχεται να προκαλέσει: ενέχει τρεις κινδύνους για την ίδια την ύπαρξη της ανθρωπότητας, α) μπορεί να σχεδιαστεί έτσι, ώστε να υπηρετήσει ιδιοτελή συμφέροντα, β) υπάρχει ενδεχόμενο οι δημιουργοί της να μην μπορέσουν να τη θέσουν υπό τον έλεγχό τους, με αποτέλεσμα να δράσει με ανεπιθύμητο ή/και ανήθικο τρόπο ή να αναπτυχθεί από μόνη της, χωρίς ανθρώπινο προγραμματισμό, με απρόβλεπτες, άρα, συνέπειες και γ) είναι πιθανό να κωδικοποιηθεί εξαρχής με λανθασμένο τρόπο, προκαλώντας την καταστροφή.

Ο συγγραφέας επιλέγει να αναπτύξει τον λόγο του με αίτιο αποτέλεσμα και ορισμό, γιατί στην προσπάθειά του να αναπτύξει το ανθρωποκεντρικό επιχείρημα του Nick Bostrom «ενάντια στην ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης» αναφέρεται στην άμεση συνέπειά της, δηλαδή την υπερευφυή τεχνητή νοημοσύνη, την οποία και ορίζει, ώστε να αποσαφηνίσει τη σημασία της, καθιστώντας τη σαφή και κατανοητή στους αναγνώστες του. Στη συνέχεια, καταγράφει τους τρεις κινδύνους, που ενδέχεται αυτή να προξενήσει, ώστε να αποκαλύψει με πειστικό τρόπο τις αιτιακές σχέσεις που συνδέουν την αλόγιστη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης με την καταστροφή της ανθρωπότητας (με συνδυαστικό κρίκο την υπερευφυή τεχνητή νοημοσύνη), να

αναδείξει τον ολέθριο αντίκτυπό της και να πείσει με λογικό τρόπο τους αναγνώστες του για αυτόν. Αυτή η πρόθεση συνάδει με την προσωπική θέση που παίρνει στο θέμα.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Τα δύο κείμενα πραγματεύονται το ίδιο θέμα, την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, αλλά η θέση του κάθε συγγραφέα απέναντι σε αυτό είναι διαφορετική. Συγκεκριμένα, στο Κείμενο 1 ο αρθρογράφος διαπιστώνει ότι η τεχνητή νοημοσύνη έχει κατακλύσει τον σύγχρονο κόσμο, αλλά θεωρεί την δράση της ουδέτερη (*«η τεχνητή νοημοσύνη δουλεύει ακατάπαυστα στο παρασκήνιο έχοντας ως μοναδικό της αντικείμενο την επίτευξη των εκάστοτε στόχων της»*), σύμφωνη με τον αρχικό προγραμματισμό της (*«θα πορευτεί βάσει του στόχου που της έχει ανατεθεί και τίποτα παραπάνω»*). Θεωρεί ότι το ευρωπαϊκό ανθρωποκεντρικό νομικό πλαίσιο, που θα θεσμοθετηθεί, θα παρέχει τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας (*«μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση στη νομοθεσία που θα βάζει πάνω απ' όλα τον άνθρωπο και την ασφάλεια»*). Αντίθετα, στο Κείμενο 2 ο συγγραφέας επιχειρηματολογεί ενάντια «στην αστόχαστη εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης», τονίζοντας τους κινδύνους που εμπερικλείει για την ίδια την ύπαρξη της ανθρωπότητας. Γι' αυτόν η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι ουδέτερη, αλλά δυνητικά ανήθικη (*«δεν υπάρχει λόγος να υποθέσουμε ότι διαθέτει ηθικές αρχές»*).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- Στο ποίημα αντιπαραβάλλεται η σύγχρονη τεχνολογία με το όνειρο, δηλαδή η υλική και ενδεχομένως καταστροφική δράση του ανθρώπου με τη φαντασία και το συναίσθημα, την ελπίδα και το όραμα. Είναι ενδεικτική η ακουστική εικόνα των στ. 1-5, όπου ο αποκρουστικός ήχος της σύγχρονης τεχνολογίας μετριάζεται κι έτσι ακούγεται το παράπονο του λαβωμένου περιστεριού, γνωστού συμβόλου της ειρήνης αλλά και της πνευματικής και ηθικής εξύψωσης του ανθρώπου. Πρέπει το τεχνολογικό βουητό να παύσει, για να μπορέσει να γίνει αντιληπτή η τραυματισμένη ψυχική και ηθική πλευρά του ανθρώπου, αυτή που οδηγεί στη συνύπαρξη και στη συναδέλφωση. Τότε και μόνο τότε μπορεί να επικρατήσει το όνειρο, που φέρνει στο προσκήνιο τον θαυμαστό κόσμο της κατάλυσης της ύλης, του ορθολογισμού και της τεχνολογίας. Το οξύμωρο σχήμα (*«αναπαραγωγή των ονείρων»*) υπογραμμίζει αυτή την αντικατάσταση του τεχνολογικού κόσμου από το όνειρο (η πλήρης αστιξία του ποιήματος τονίζει σε επίπεδο μορφής την επικράτηση αυτής της ονειρικής ασύνειδης ροής). Έτσι, το ποίημα κλείνει με την υπερρεαλιστική εικόνα όσων συλλέγουν τα όνειρα (στ. 7-10), πιθανότατα των ίδιων των ποιητών, για να διαφυλάξουν την αυθεντική

ζωή των ανθρώπων, προτού προλάβει ο αχός της σύγχρονης τεχνολογίας να συνθλίψει το πνεύμα και την ψυχή τους.

- *Ο μαθητής/η μαθήτρια διατυπώνει ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματά του/της, ανάλογα με τον παραστατικό του/της κύκλο και τις προσλαμβάνουσες που έχει. Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί με στοιχεία/χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.*